

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024-2025/2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Komunikacja w perspektywie interkulturowej
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych UR
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Neofilologii, Katedra Germanistyki
Kierunek studiów	filologia germańska
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	specjalizacyjny, obowiązkowy
Język wykładowy	język niemiecki
Koordinator	dr hab. Krystyna Miłułka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Filologii Germańskiej

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15								1

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka wykładowego na poziomie co najmniej B1.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	Zapoznanie studentów z podstawową terminologią z zakresu komunikacji interkulturowej.
C ₂	Zapoznanie studentów z konwencjami warunkującymi zachowanie werbalne i niewerbalne w obrębie wybranych kultur o granicach politycznych i geograficznych.
C ₃	Rozwijanie u studentów umiejętności diagnozowania różnic kulturowych pomiędzy kulturą własną i obcą oraz nazywania i wyjaśniania ich przyczyn.
C ₄	Kształtowanie u studentów umiejętności poszanowania dla braku jednoznaczności oraz ostrożności w wyrażaniu opinii i ocenianiu członków innych grup kulturowych.

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną obejmującą terminologię używaną w obrębie komunikacji interkulturowej, rozumie jej pochodzenie oraz zastosowanie w pokrewnych dyscyplinach naukowych,	K_Wo2 K_Wo3
EK_02	zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji wybranych modeli komunikacji, w tym komunikacji interkulturowej oraz różnych komponentów kultury adekwatnie do wybranych teorii lub szkół badawczych w zakresie językoznawstwa, antropologii kultury i psychologii społecznej,	K_Wo4 K_Wo8
EK_03	potrafi rozpoznać różne aspekty i płaszczyzny kultury oraz przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich znaczeń oraz oddziaływania społecznego,	K_Uo3
EK_04	umie samodzielnie poszerzać wiedzę z zakresu komunikacji interkulturowej, a nabytą wiedzę wykorzystać w praktyce podczas opracowywania i prezentacji poszczególnych zagadnień (obraz własny, obraz obcy, stereotyp, krytyczne sytuacje interakcyjne) w formie pisemnej lub ustnej, wykorzystując do tego celu również narzędzia TIK,	K_Uo1 K_Uo4 K_Uo5
EK_05	aktywnie uczestniczy w wymianie poglądów w języku niemieckim – prezentuje, wartościuje i ewaluuje różne opinie, poglądy i stanowiska w zakresie tematycznym obejmującym zjawiska komunikacji interkulturowej, potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role,	K_Uo8 K_U11
EK_06	krytycznie ocenia nabytą i ugruntowaną wiedzę z zakresu komunikacji interkulturowej oraz uznaje jej znaczenie w pełnieniu roli tłumacza języka niemieckiego.	K_Ko1 K_Ko2 K_Ko5

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Komunikacja interkulturowa – wyjaśnienie pojęcia i wprowadzenie w problematykę. Rola komunikacji interkulturowej w kształceniu nauczycieli, tłumaczy, mediatorów. Analiza wybranych modeli komunikacji interpersonalnej przebiegającej na styku co najmniej dwóch kultur – teoretyczne rozważania poparte przykładowymi krytycznymi sytuacjami interakcyjnymi.
Kultura – zdefiniowanie pojęcia z perspektywy językoznawstwa, antropologii kultury, socjologii, pedagogiki i psychologii społecznej. Związki języka z kulturą – perspektywa społeczna i generatywna (antropocentryczna). Określanie granic kultury – granice polityczne, geograficzne, językowe, duchowo-historyczne i socjologiczne kultury. Kultura narodowa – wyjaśnienie pojęcia oraz analiza wybranych typologii kultury (Hofstede).
Kompetencja interkulturowa – przegląd definicji; Omówienie i analiza wybranych modeli kompetencji interkulturowej.
Obraz własny i obcy; sąd, uprzedzenie, stereotyp – powstawanie, charakterystyka, funkcje. Uprzedzenia i stereotypy narodowe w obrazie Polski i Polaków w Niemczech oraz Niemiec i Niemców w Polsce – analiza materiałów o nachyleniu humorystycznym – wybranych dowcipów, memów, anegdot, programów kabaretowych. Stereotypy i uprzedzenia w obrazie innych kultur (w tym narodowych) – prezentacja i omówienie studenckich projektów.
Nieporozumienia natury (inter)kulturowej; krytyczne sytuacje interakcyjne – ujęcie teoretyczne i praktyczne. Analiza wybranych krytycznych sytuacji interakcyjnych w oparciu o tekst i film.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy/wykład z prezentacją multimedialną, metoda projektów (w tym projekt etnograficzny), dyskusja, analiza przypadków, metody kształcenia na odległość.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	zaliczenie ustne, interakcja w trakcie zajęć	w.
EK_02	zaliczenie ustne, interakcja w trakcie zajęć	w.
EK_03	zaliczenie ustne, interakcja w trakcie zajęć	w.
EK_04	zaliczenie ustne, interakcja w trakcie zajęć, projekt	w.
EK_05	zaliczenie ustne, interakcja w trakcie zajęć, projekt	w.
EK_06	zaliczenie ustne, obserwacja i interakcja w trakcie zajęć, projekt	w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Po semestrze 4 zaliczenie z oceną na podstawie prezentacji projektu, zaliczenia ustnego, aktywności podczas zajęć oraz systematycznej obecności. Zdobyć min. 60% punktów z przewidzianych prac oraz zaliczenia ustnego uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu, tj. dst; min. 70% +dst, min. 80% db, min. 90% +db, od 96% bdb.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄgniĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	10
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Miłułka, Krystyna (2020): Interkulturelle Kommunikation und Angewandte Linguistik: zur Positionierung der beiden Disziplinen und ihrer Studienschwerpunkte unter Berücksichtigung der neuen Reform im polnischen Hochschulwesen. W: Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Szczepaniak-Kozak, Anna / Rybszleger Paweł (red.): Angewandte Linguistik – Neue Herausforderungen und Konzepte. Festschrift für Izabela Prokop zum 70. Geburtstag. Vanderhoeck & Ruprecht Verlage: Göttingen, 159-180.

Erl, Astrid / Gymnich, Marion (2007): Interkulturelle Kompetenzen. Erfolgreich kommunizieren zwischen den Kulturen. Klett Lernen und Wissen GmbH: Stuttgart.

Kübler, Hans Dieter (2011): Interkulturelle Medienkommunikation. Eine Einführung. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

Maletzke, Gerhard (1996): Interkulturelle Kommunikation. zur Interaktion zwischen Menschen verschiedener Kulturen. Opladen: Westdeutscher Verlag.

- Mihułka, Krystyna (2005): Interkulturelle Verständigungsprobleme in der Alltagskommunikation und Konsequenzen für interkulturell bezogenen Fremdsprachenunterricht. In: Prace naukowo-dydaktyczne Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie. 19/2005, 207-218.
- Mihułka, Krystyna (2010): Stereotype und Vorurteile in der deutsch-polnischen Wahrnehmung. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Mihułka, Krystyna (2011): Interkulturelle Kommunikation – obligatorisches Fach philologischer Studienrichtungen. W: Studia Germanica Resoviensia 9. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Zeszyt 67/2011, 233-250.
- Mihułka, Krystyna (2012): Rozwój kompetencji interkulturowej w warunkach szkolnych – mity a polska rzeczywistość. Na przykładzie języka niemieckiego jako L3. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Mihułka, Krystyna (2016): Die Entwicklung der interkulturellen Kompetenz im DaF-Unterricht – ein Meilenstein im deutsch-polnischen Dialog. Zum Deutschlandbild der Polen, Polenbild der Deutschen und interkulturellen / deutsch-polnischen Dialog. In: Wierzbicka, Mariola / Wille, Lucyna (Hrsg.): Im Wirkungsfeld der kontrastiven und angewandten Linguistik / In the field of contrastive and applied linguistics. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Bd. 7., 74-91.
- Mihułka, Krystyna (2017): Interkulturelle Missverständnisse und Fehldeutungen. Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus theoretischer Sicht. W: Mihułka, Krystyna / Sieradzka, Małgorzata (red.): Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinäre Perspektiven. Bd. 2. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego: Rzeszów, 169-184.
- Straub Jürgen / Weidemann, Arne / Weidemann Doris (2007): Handbuch interkulturelle Kommunikation und Kompetenz. Grundbegriffe – Theorien – Anwendungsfelder. J.B. Metzler: Stuttgart.

Literatura uzupełniająca:

- Bolten, Jürgen (2007): *Interkulturelle Kompetenz*. Erfurt: Landeszentrale für Politische Bildung Thüringen.
- Bouchara, Abdelaziz (2002): *Höflichkeitsformen in der Interaktion zwischen Deutschen und Arabern. Ein Beitrag zur interkulturellen Kommunikation*. Tübingen: Max Niemeyer.
- Eismann, Volker (2007): *Erfolgreich in der interkulturellen Kommunikation*. Berlin: Cornelsen.
- Haß, Jessica (2020): Stereotype im interkulturellen Training. Wiesbaden: Springer
- Heringer, Hans Jürgen (2004): *Interkulturelle Kommunikation: Grundlagen und Konzepte*. Tübingen/Basel: Francke.
- Heringer, Hans Jürgen (2012): *Interkulturelle Kompetenz. Ein Arbeitsbuch mit interaktiver CD und Lösungsvorschlägen*. Tübingen und Basel: A. Francke Verlag.
- Hofstede, Gerd (1993): *Kulturen-Organisationen-Management. Interkulturelle Zusammenarbeit*. Wiesbaden: Gabler.
- Jammal, Elis (2014): *Kultur und Interkulturalität. Interdisziplinäre Zugänge*. Wiesbaden: Springer Fachmedien.
- Liang, Yong (1992): *Höflichkeit als interkulturelles Verständigungsproblem. Eine kontrastive Analyse Deutsch/Chinesisch zum kommunikativen Verhalten in Alltag und Wissenschaftsbetrieb*. In: Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache, 18, 65-86.
- Lüsebrink, Hans Jürgen (2005): *Interkulturelle Kommunikation. Interaktion, Fremdwahrnehmung, Kulturtransfer*. Stuttgart-Weimar: Metzler.
- Marcjanik, Małgorzata (2007): *Grzeczność w komunikacji językowej*. Warszawa: PWN.
- Mikułowski Pomorski, Jerzy (2003): *Komunikacja międzykulturowa. Wprowadzenie*. Kraków: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej.
- Nieke, Wolfgang (2008): *Interkulturelle Erziehung und Bildung. Wertorientierungen im Alltag*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften | GWV Fachverlage GmbH.
- Sugitani, Masako (2002): *Als kritisch erlebte Interaktionssituationen in der japanisch-deutschen Begegnung. Eine Erkundung des Alltagswissens am Arbeitsplatz*. In: Hauschild, Thomas / Warneken, Bernd Jürgen (Hrsg.): *Inspecting Germany. Internationale Deutschland-Ethnographie der Gegenwart*. Münster, Hamburg, London: Lit Verlag. Band 1, 89-105.

Tomiczek Eugeniusz u.a. (2004): *Deutsch-polnische Grammatik der Höflichkeit*. In: Vogt, Matthias Theodor u.a. (Hrsg.): *Kulturen in Begegnung*. Collegium Pontes Görlitz-Zgorzelec-Zhorelec 2003. Wrocław-Görlitz: Oficyna Wydawnicza ATUT, 247-274.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej